

Směrnice rektora č. 1/2018				
Etický kodex pro zaměstnance a studenty TUL				
	Jméno:	Funkce:	Datum:	Podpis:
Garant:	prof. Dr. Ing. Pavel Němeček	prorektor		
Právní kontrola:	Mgr. Michal Prokop	právník		
Schválil:	prof. Dr. Ing. Zdeněk Kůs	rektor		
Revize:	00	účinné od:	1. 2. 2018	
Spisový znak	AI31	Skartační znak	A5	

Obsah

Preambule	1
1. Obecné zásady	2
2. Zásady v pedagogické práci	2
3. Zásady pro vědeckou, uměleckou a další tvůrčí práci	3
4. Zásady pro konzultační a manažerskou práci	4
5. Projednávání případů porušení etiky	4
6. Etická komise TUL	5
7. Jednací řád Etické komise TUL	5
8. Závěrečná ustanovení	6

Preambule

Pravidla etického chování a jednání vytvářejí předpoklady pro udržování žádoucích mravních standardů s cílem předcházet vzniku konfliktních situací mezi jednotlivými zaměstnanci, mezi zaměstnanci a studenty i mezi zaměstnanci a třetími osobami či konfliktům zájmů a napomáhají ke zlepšování vztahů mezi akademickou obcí a veřejností. Etický kodex pro zaměstnance a studenty Technické univerzity v Liberci (dále jen „etický kodex“) formuluje základní etické principy chování a jednání. Etický kodex je závazný pro všechny dotčené zaměstnance a studenty TUL, při zachování akademické svobody především ve smyslu svobodné vůle a rozhodování ve výuce studentů, svobodě v sebevzdělávání, svobodě vědeckého bádání včetně volby problematiky a metodiky výzkumu. Důležitým aspektem akademické svobody pracovníka a studenta je princip svobodného vyjádření názoru a svobodné komunikace.

Akademické svobody a práva zaručené zákonem o vysokých školách jsou nerozlučně spjata s pravidly etického chování a jednání členů akademických obcí univerzit. Vzdělání je jednou ze základních lidských hodnot a zároveň prostředkem objevování světa i sebe samého a osvojování si univerzálních mravních principů. Vědecká, pedagogická a další odborná činnost má být založena na úctě k pravdě, na svobodě bádání, na prověřování a čestném zveřejňování jeho výsledků, na otevřeném předávání znalostí a na kritické rozpravě o všech aspektech akademické práce. Potřeba formulovat systém etických pravidel v podobě etického kodexu vychází z historické role univerzit jako nositelů vzdělanosti, svobodného bádání, kulturního, ekonomického a sociálního rozvoje společnosti. Univerzity nejsou společenstvím uzavřeným vůči okolnímu světu a své role nenaplnují kvůli sobě samým nebo členům své akademické obce. Očekává se od nich, ostatně jako v minulosti, formulování a respektování pravidel etického chování, která budou mít širší společenský dosah.

1. Obecné zásady

Zaměstnanec a student TUL:

- a) Dodržuje zákony a ostatní právní předpisy, včetně vnitřních předpisů a norem Technické Univerzity v Liberci.
- b) Zachovává ve své práci vysoký standard dodržování mravních principů a etických zásad, dodržuje základní pravidla mezilidských vztahů a slušného chování. Plně respektuje zásady tohoto kodexu a vyžaduje dodržování pravidel od ostatních.
- c) Jedná charakterně a čestně, neobhajuje a nekryje neetické chování a jednání, a to ani tehdy, bylo-li by takové chování nebo jednání zdůvodňováno účelovou prospěšností, poslušností a loajalitou. Ctí zásady kolegiality a akademické spolupráce. Případné kritické podněty podává věcně podložené.
- d) Akademický, pedagogický, vědecký pracovník považuje pedagogickou, vědeckou, uměleckou a obecně tvůrčí práci za integrální příspěvek k rozvoji lidského poznání, kultury, inovací a k obecnému užítku a hájí ji proti nespravedlivému zpochybňování nebo zneužívání; pečlivě dodržuje a šíří zásady spolehlivé a důvěryhodné vědecké, umělecké a další tvůrčí práce na veřejnosti, v okruhu svých spolupracovníků a zejména mezi studenty.
- e) Akademický, pedagogický, vědecký pracovník soustavně rozvíjí své schopnosti, rozšiřuje a prohlubuje si znalosti a dovednosti v oblasti svého profesního zaměření i obecné pedagogické práce.
- f) Zachovává si kritičnost vůči výsledkům své práce, získaným poznatkům a závěrům, objektivně, kriticky, ale kolegiálně přistupuje k výsledkům svých spolupracovníků a studentů, je přístupný diskusím a argumentům. Kritiku a alternativní názor uplatňuje korektně.
- g) Akademický, pedagogický, vědecký pracovník obhajuje svobodu myšlení, bádání, vyjadřování, výměnu názorů a informací. Ve své vědecké či jiné tvůrčí práci a v pedagogické činnosti nezastává neobjektivní ideologické či iracionální přístupy, odmítá vše, co může urážet lidskou důstojnost nebo ohrožuje řádný chod a rozvoj lidské společnosti. V odborné debatě ctí akademickou rovnost.
- h) Odmítá diskriminaci na základě pohlaví, rasy, ideologie, náboženství, národní příslušnosti, věku, sexuální orientace nebo fyzického handicapu.
- i) Nevyužívá akademickou půdu pro uplatňování zájmů politických stran a hnutí.
- j) Nevyužívá svého postavení, ať již akademického nebo na jakékoli úrovni organizační struktury, k prospěchu osobnímu nebo třetích osob, ani k jakémukoli typu diskriminace. Staví se kriticky k projevům zneužívání postavení ve svém okolí.
- k) Ctí své postavení ve struktuře TUL a respektuje její hierarchické uspořádání.
- l) Dbá ochrany duševního vlastnictví výsledků své práce a dodržuje k tomu daná pravidla. Ctí autorská práva ostatních a bez jejich souhlasu s nimi nenakládá. Převzaté myšlenky řádně cituje a nevydává je za svoje.

2. Zásady v pedagogické práci

Akademický a pedagogický pracovník TUL:

- a) Při vlastní výuce, hodnocení požadavků výuky, zkoušení i při jakémkoliv dalším kontaktu se studenty na univerzitní půdě přistupuje pracovník ke studentům objektivně a nezaujatě.
- b) Komunikuje se studenty otevřeným a korektním způsobem, neuchyluje se k jejich podceňování, ponižování a jakémukoli znevažování.
- c) Při klasifikaci studijních výsledků si počíná nestranně, objektivně a transparentně, ve vztahu ke studentům vždy uplatňuje kolegiální způsob jednání.
- d) Svým chováním jde studentům příkladem, vyučuje svůj obor na adekvátní úrovni současného poznání, předává jim své znalosti, dovednosti a zkušenosti. Dodržuje stanovená pravidla organizace výuky.

- e) Ke studentům se chová vždy spravedlivě, nezneužívá vůči studentům svoji učitelskou autoritu a nevyžaduje od nich činnosti, které patří k jeho vlastním povinnostem, nepřivlastňuje si nijak jejich práci a jimi dosažené výsledky.
- f) Plně a iniciativně se věnuje kolektivní a individuální výuce a výchově studentů, napomáhá rozvoji jejich samostatného a kritického myšlení, myšlení v souvislostech, všestranně podporuje jejich kvalifikační růst a profesní rozvoj, tvůrčí a publikační aktivity, pomáhá jim navazovat vnější kontakty včetně kontaktů mezinárodních.
- g) Vyvozuje přiměřené důsledky z případných selhání a neetického chování nebo jednání studentů.

Student TUL:

- a) Ctí postavení akademických pracovníků TUL a respektuje akademickou svobodu pracovníků v deklarovaném smyslu.
- b) Komunikuje se všemi zaměstnanci TUL otevřeným a korektním způsobem, neuchyluje se k jejich podceňování, ponižování a jakémukoliv znevažování.
- c) Nepodvádí při kontrolách studia a nedává příležitost k podvádění druhým. Neznevažuje výsledky své práce či jiných.
- d) Nedopouští se emocionálního ani jiného nátlaku na akademického pracovníka za účelem získání výhody.

3. Zásady pro vědeckou, uměleckou a další tvůrčí práci

Akademický, vědecký pracovník a student TUL:

- a) Zaměřuje svůj výzkum, popř. své umělecké nebo ostatní tvůrčí aktivity na rozšiřování hranic lidského poznání, rozvoj uměleckých a kulturních hodnot, vzdělanosti, technických inovací atd. Vždy dbá na to, aby jeho výsledky sloužily ku prospěchu společnosti.
- b) Vždy dbá na to, aby těmito aktivitami neohrožoval spolupracovníky, společnost, životní prostředí, materiální, kulturní a etické hodnoty.
- c) Přijímá odpovědnost za kvalitu a hodnověrnost svého bádání a respektuje meze používaných metod. Dbá o to, aby postupy i výsledky vědecké práce byly přezkoumatelné.
- d) Neznevažuje vědecké postupy a respektuje jiný vědecký názor.
- e) Při zveřejňování svých poznatků a výsledků dbá na jejich úplnost, ověřitelnost a objektivní interpretaci.
- f) Po zveřejnění svých výsledků uchovává primární data a dokumentaci po dobu obvyklou v příslušném oboru, pokud tomu nebrání jiné legitimní závazky nebo předpisy.
- g) Dbá na účelné a efektivní využívání prostředků poskytnutých mu na výzkum, uměleckou nebo jinou tvůrčí činnost.
- h) Neduplikuje výzkum uskutečněný jinde, pokud to není nezbytně potřebné k ověření, doplnění nebo porovnání jeho výsledků.
- i) Předává své výsledky, pokud nepodléhají legitimnímu utajení, vědecké, odborné nebo umělecké veřejnosti. Se získanými vědeckými poznatky uvážlivě seznamuje širokou veřejnost až po jejich prověření a uveřejnění v odborných médiích.
- j) Jako autor nebo spoluautor výsledků se prezentuje pouze tehdy, jestliže jich sám dosáhl nebo k nim přispěl významným tvůrčím způsobem; důsledně se vystříhá jakékoliv formy plagiátu.
- k) Pečlivě dodržuje zásady duševního vlastnictví; v publikacích objektivně uznává přínos svých kolegů a předchůdců, při citování vždy uvádí zřetelný a přesný odkaz na příslušný zdroj.
- l) Cituje i podstatné práce, které nejsou v souladu s jeho výsledky a názory.
- m) Nefragmentuje své výsledky, tj. nedělí je zbytečně do více publikací za účelem zvyšování jejich počtu.
- n) Objeví-li ve svých publikacích omyl, podnikne všechny potřebné a možné kroky k jeho nápravě, nesnaží se jej tajit nebo maskovat.
- o) Vede-li výzkumný tým, jedná v souladu s etickými principy, dbá na korektnost a otevřenost ve vzájemné komunikaci, Jako člen týmu respektuje názor druhých, ctí principy kolegiality a ke

- svým kolegům se chová s přiměřenou kritičností, kterou ve stejné míře uplatňuje i vůči veškeré své vědecké a tvůrčí činnosti.
- p) Provádí jemu zadanou posuzovatelskou, recenzní nebo jinou hodnotitelskou činnost osobně, nezávisle a pečlivě.
 - q) Chrání duševní vlastnictví autorů posuzovaných rukopisů, návrhů projektů a zpráv, uměleckých děl apod., nepoužívá údaje obsažené v hodnocených podkladech k jinému účelu než k vypracování příslušného posudku a neposkytne je třetí osobě.
 - r) Neprodukuje záměrně dobu hodnocení za účelem dosažení vlastních výhod či výhod pro třetí osobu.
 - s) Odmítne vypracovat vědecké, odborné nebo umělecké stanovisko, jestliže by závěry mohly být ovlivněny jeho osobním zájmem, nebo na tuto skutečnost jasně upozorní; vystřihá se jakýchkoliv vědomých střetů zájmů.
 - t) Expertní stanoviska zpracovává zodpovědně, nezaujatě a vždy jen z tematické oblasti svého oboru; nepodléhá přitom vnějším tlakům.
 - u) Při hodnotitelských a oponentních řízeních, recenzích apod. vychází pokud možno z objektivních kritérií, dodržuje pravidla zadavatele a vyžaduje to samé od ostatních účastníků daného řízení. Vyhodnotí-li na základě vlastního kritického posouzení, že nastavená kritéria odporují obecným etickým pravidlům, odmítne dát svůj souhlas s provedením hodnocení.
 - v) V případě, že z jeho činnosti ve vztahu k TUL vznikne předmět hodný ochrany duševního vlastnictví, dbá na to, aby byly řádně vypořádány veškeré vztahy k TUL.

4. Zásady pro konzultační a manažerskou práci

Zaměstnanec TUL:

- a) Respektuje jedinečnost ke všem zainteresovaným bez ohledu na jeho původ, etnickou příslušnost, dodržuje lidská práva.
- b) Je poctivý v jednání ve vztahu ke všem zainteresovaným a projevuje loajalitu k TUL.
- c) Dbá na udržování a zvyšování prestiže, na dobré jméno TUL a svým jednáním ho na veřejnosti žádným způsobem nepoškozuje.
- d) Podílí se na vytváření důvěry veřejnosti v TUL a snaží se o posílení pozitivního přístupu veřejnosti k TUL.
- e) Vyhýbá se možným střetům zájmů. Považuje za nepřijatelné sebeobohacování a jakékoliv sebezvyhodňování na úkor TUL nebo instituce, kde působí jako konzultant.
- f) Nevystupuje jménem instituce nebo její části, pokud vykonává soukromou konzultační nebo jinou činnost.
- g) Zaujímá odpovědný postoj k univerzitnímu majetku jako jeho uživatel a správce.
- h) Zdrží se toho, aby napomáhal získat určité profesní postavení osobě, o které si není jistý, zda má k výkonu této profese potřebnou kvalifikaci z hlediska charakteru, vzdělání, kvalifikace nebo jiných relevantních vlastností.
- i) Při jednání se svým kolegou, nadřízeným vystupuje jako partner a vzájemně se respektují.
- j) Respektuje platné předpisy TUL.
- k) V roli vedoucího zaměstnance zajišťuje rovný přístup všem podřízeným zaměstnancům ke zdrojům patřícím instituci.
- l) V roli zaměstnavatele spravedlivě hodnotí své podřízené a zasazuje se o vytvoření co nejlepšího pracovního prostředí pro ně.
- m) Nezneužívá osobní vztahy za účelem ovlivnění pracovních vztahů, a to speciálně i v roli vedoucího pracovníka.
- n) Vyhýbá se jakýmkoliv formám diskriminace.

5. Projednávání případů porušení etiky

- 5.1 Projednávání neetického jednání probíhá standardně po linii organizační struktury s možností předložení případu k posouzení Etické komisi TUL v kterékoli fázi jeho projednávání.
- 5.2 Bylo-li projednáním případu shledáno, že došlo k porušení obecných morálních principů nebo

pravidel tohoto kodexu, lze případ přiměřeným způsobem zveřejnit.

6. Etická komise TUL

- 6.1 K posouzení případů porušení ustanovení tohoto Etického kodexu jmenuje rektor Etickou komisi TUL (dále jen „komise“). Komise je stálým poradním orgánem rektora.
- 6.2 Komise se skládá z akademických pracovníků jednotlivých fakult a vysokoškolských ústavů, přičemž každá fakulta/ústav je zastoupena jedním členem. Návrh člena komise předkládá rektorovi děkan fakulty / ředitel VŠ ústavu, po schválení Akademickým senátem fakulty/TUL. Předsedu komise jmenuje z členů komise rektor. Vyžaduje-li to povaha posuzovaného případu, může rektor k projednávání tohoto konkrétního případu na návrh předsedy komise ustanovit další členy komise.
- 6.3 Jednání komise se řídí jejím jednacím řádem.
- 6.4 Po předložení případu komise TUL vysloví ve lhůtě k tomu stanovené jednacím řádem, zda došlo v konkrétním případě k porušení ustanovení Etického kodexu či nikoliv. V odůvodněných případech může rektor na žádost předsedy komise lhůtu prodloužit. V takovém případě stanoví rektor definitivní termín.

7. Jednací řád Etické komise TUL

- 7.1 Komisi řídí její předseda. V době nepřítomnosti předsedy řídí komisi jím pověřený člen komise.
- 7.2 Komisi svolává předseda na žádost rektora nebo z vlastního rozhodnutí. Termín jednání oznamuje předseda rektorovi.
- 7.3 Etická komise v souladu se Statutem TUL a Etickým kodexem projednává
 - a) podněty, které jí předloží rektor,
 - b) ostatní podněty; o přijetí podnětu informuje komise písemně rektora.
- 7.4 Členové komise se účastní jednání komise a aktivně se podílejí na její činnosti.
- 7.5 Jednání komise jsou neveřejná. Účastní-li se jednání komise rektor, má hlas poradní.
- 7.6 Komise je způsobilá se usnášet, je-li přítomna nadpoloviční většina jejích členů.
- 7.7 K přijetí usnesení je třeba souhlasu alespoň dvoutřetinové většiny přítomných.
- 7.8 O usnesení se hlasuje aklamací. Na návrh kteréhokoli člena může komise o daném případě hlasovat tajně.
- 7.9 O jednání se pořizuje zápis obsahující usnesení.
- 7.10 Podnět podle odst. 7.3 písm. b) může komisi předložit kdokoli, a to písemnou formou. Podnět se předkládá přímo předsedovi komise.
- 7.11 Podnět musí výslovně obsahovat sdělení předkladatele o tom, která z obecně uznávaných morálních zásad, resp. která ustanovení Etického kodexu, byly porušeny. Podnět musí být předkladatelem zdůvodněn, musí v něm být uvedeno jméno, příjmení a adresa předkladatele a musí být předkladatelem vlastnoručně podepsán. Anonymní žádosti nejsou projednávány, s výjimkou případů, kdy tak rozhodne rektor.
- 7.12 Za účelem projednání podnětu si komise může vyžádat spolupráci kteréhokoli zaměstnance nebo studenta TUL. Zaměstnanec nebo student TUL je povinen poskytnout komisi informace k případu podle svého nejlepšího svědomí a v souladu s Etickým kodexem.
- 7.13 Usnesení komise obsahuje:
 - a) konstatování, zda došlo k porušení obecně platných morálních zásad, popřípadě ustanovení Etického kodexu,
 - b) výslovné uvedení morálních zásad, případně ustanovení Etického kodexu, které byly porušeny,
 - c) zhodnocení závažnosti porušení uvedených zásad, případně ustanovení Etického kodexu.
- 7.14 Zápis s usnesením předloží předseda komise rektorovi. Byl-li podnět předložen podle odst. 4 písm. b) projedná rektor zápis s předkladatelem podnětu.

8. Závěrečná ustanovení

- 8.1 Tento Etický kodex ruší a plně nahrazuje Etický kodex pro pracovníky TUL ze dne 20. 8. 2013.